

הישיבה שילמה

לקובה קרייזמן

4200 לירות

לקניית דול'ארים

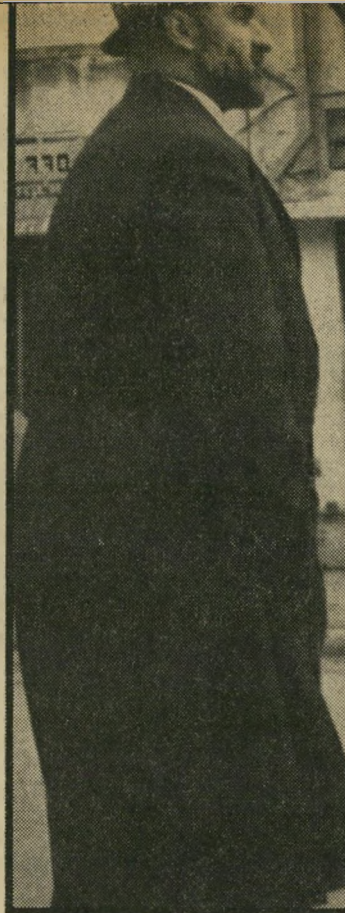
אולם קובה

השתמש בכסף

לצרכים אחרים -

המישטרה רואה

בכך שוחד

במדינה

אורחים

ההזדמנות האחרונה

„אם לא יתחיל

משאיומתן לשלום,

יבכו על כך

הבנים והנכדים...”

העיניים הכחולות של המדינאי הקשיש התכווצו בהבעה של כאב: „האם הישרי אלים אינם מבינים שזוהי ההזדמנות האחרונה? שאם לא יתחיל ב-1977 משא ומתן רציני לשלום, יבכו על כך הבנים והנכדים?”

האם לא ברור לישראלים כי כל קיומם תלוי בהשגת השלום? שלא יוכלו לחיות לאורך ימים על החרב?”

לא כדאי לזכור, ההתפרצות היתה מרשימה דווקא משום שבאה מפי אדם הרגיל לעטוף גם את הערצות הרציניות ביותר במעטה של הומור קליל, כיאה ללורד בריטי.

לורד קארדון, לשעבר ראש הממשלה הבריטית באו"ם ומנסח ההחלטה 242 של מועצת הביטחון, בא לביקור קצר בארץ אחרי שנפגש עם נשיא מצריים, אנוואר אל-סאדאת, ועם ראשי השלטון החדש בעמאן, עבר את הגשר כדי להיפגש עם כמה אישים ישראליים ועם ראשי הערים החדשים בגדה.

גם הפעם הירבה הלורד הקשיש, שכהן לפני כמעט 50 שנה כקצין מחוז בשכ"ם,

כולל מימון הקצבת המטבע הזר בסך 450 דולר. העלות לישיבה היתה 10 אלפים לירות בקרוב. הרב שרם טוען כי קרייזמן סייע לו בהתרמות, אפ"כ לא הצליח להראות אף דולר אחד שהגיע כתוצאה מכך. לאותה נסיעה קיבל קרייזמן הקצבה נוספת, של 5000 לירות בקרוב, מעיריית גיבעתיים, כיוון שטען כי בנסיעתו בחן פרויקטים שונים עבור עירו. ואכן, עם שובו סיפר כי ראה את מיתקני התברואה של ניו-יורק, ומצא כי הם גדולים יותר מאלה של גיבעתיים...

נסיעה זו, שממונה עלידי הישיבה, יכולה להיות מוסברת כמסע לאיסוף תרומות שלא עלה יפה, וכלאקשורה בעזרתו של קרייזמן לשרם להוציא כספים במי"ר מה מעדי יפה ומאוצר המדינה.

אולם בימים אלה התברר, כי הישיבה שילמה לקובה עוד סכום של 4200 לירות. הרב שרם טוען כי הסכום נועד לרכישת דולרים נוספים לאותה נסיעה שהיתה, כאמור, בשליחות הישיבה לשם התרמה. כיוון שההקצבה החוקית מומנה עלידי הישיבה, נתבקש מזכיר עיריית גיבעתיים, משה שטרן, לברר אם העירייה המליצה באוצר להקצות לקרייזמן הקצבה נוספת. התשובה היתה שלילית, שאלה נוספת ש' הופנתה באמצעותו לקרייזמן העלתה, כי בהמחאה האמורה לא נרכשו כל דולרים, אלא השתמשו בה להוצאות אחרות.

מכאן שקרייזמן קיבל 4200 לירות מן הישיבה למטרה כללית, לא-מוגדרת, שלא היתה קשורה בנסיעתו בשליחות הישיבה. מדוע נתנה העירייה תשלום זה לקרייזמן? האם הוא היווה תמורה לעזרתו של קרייזמן לישיבה באוצר?

לחצים להפסקת

החקירה

כאשר גוף משלם לראשי-עירייה כמה אלפי לירות ללא הצדקה מוחשית ור חוקית, הרי זה חשד לשוחד. וכאשר ראש-עירייה מסדר עבור גוף זה את ענייניו באוצר, יש כאן עבירת שוחד ברורה ושל-מה.

מהיגם שבאותה עת, סמוך לנסיעתו ולקבלת התשלום בסך 4200 לירות, עזר קרייזמן לישיבה בדבר נוסף, הוא כתב מיכתבים והמליץ בעל-פה אצל עדי יפה ורבינוביץ, כי יתנו לישיבה 2 מיליון לירות מיקדמה על חשבון תרומות שיובאו, וזה הסדר הנוגד את ההסכם שנחתם בי שעתו, ואת תקנות קרן-החינוך. אולם כך נות לחוד וקנוניות לחוד, והאוצר השיג אישור מוועדת-הכספים של הכנסת, כי לישיבה נחוץ הכסף בגלל שהחיישה את קצב הבנייה. הסכום ניתן לה.

הסבר זה של האוצר היגו שקר גס. הכסף הוכנס מייד, לחשבון לזמן ארוך בסניף המרכזי של בנק המזרחי, ולא שימש לתשלומים דחופים לקבלנים. פשוט הוציאו מן האוצר 2 מיליון לירות במירמה. אולם הכספים ששילם הרב שרם ל קרייזמן לא היו הטובה היחידה שעשה לו. יום אחד בא אליו קרייזמן וביקש טובה עבור ידידו הטוב, עדי יפה. לדבריו, יש עיתונאי בשם דוד דרמן, עורך של ירחון בשפה האנגלית הקרוי ישראל מג, הממומן עלידי משרד-החוץ והסוכר נות. דרמן זה ביקש לנסוע עם אשתו לשיקגו, וכדאי שהישיבה תעזור לו. שכן הוא ידיד טוב של עדי יפה וספיר. הרב שרם לא היסס, קנה שני כרטיסי-טיסה לשיקגו עבור דרמן ואשתו.

חקירת המישטרה בפרשה זו נמצאת עתה בראשיתה. גיבוריה הם הרב שרם, שהוא כבר בצרות, קובה קרייזמן — שיצטרך לתת הסבר טוב להמחאה של 4200 הל"ר ור שקיבל, וח"כ עדי יפה, שיצטרך להסביר כיצד הוצאו באמצעותו מיליוני לירות במירמה מאוצר המדינה. ואולי, בעיקבות הפרשה, יבדוק האוצר את כל מקבלי הדולר-נגיד-דולר, וידרוש הוכחות לכך שהתרומים אכן קיימים, והתרומות אומנם ניתנות — לפני שמפורים את כספי משלם המיסים.

מפני חקירה כזו כבר החלו ראשי הישיבות חוששים. הראשון-לציון, הרב עובדיה יוסף, פתח בלחצים להפסקת החקירה בישיבה של תורה והוראה, אולי משום שבנו למד בה, אולי מסיבות אחרות. האוצר, החייב להשיב על שאלות המישטרה, אף הוא רוצה מאד בסגירת החקירה, וברור כי קובה קרייזמן יעשה הכל להפסקת החקירה, העלולה להביא להוכיחות כזו העמדתו לדיון.

יגאל לביב

הרב אליהו שרם

קרן-החינוך, אישורים כפולים — כאילו מדובר ב-50 אלף דולר כפול שניים. הוא קיבל כנגד תרומה אחת זו פעם אחת ממישרד-החינוך 210 אלף לירות (בשנת 1972), שהופקדו בהשכון-הבנק של הישיבה בסניף שייזקין של בנק דיסקונט, ופעם שנייה קיבל ממישרד-החינוך, על אותה תרומה, עוד 210 אלף לירות, ש' הופקדו בבנק קופת-עלייה ברחוב נחלת בנימין, בחשבון מספר 1960.

הוצאת-כספים כפולה זו לא היתה מת' אפשרת ללא אישורים של עדי יפה, שרק אישוריו לאוצר משרררים כספים לישיבות. מדוע נתן עדי יפה אישורים למע' שים כאלה? לכך עדיין אין תשובה, ועדי יפה עצמו טען, כי הוא מכיר את הישיבה רק באופן כללי ביותר. הרב שרם מכחיש כאילו קיבל תרומה כפולה, וטוען כי מעולם לא קיבל כספים ממישרד-הדתות, אולם בידי המישטרה הוכחות לכך ש' הוא משקר.

הרגיל נוסף של הרב נעשה עת קיבל, לפני כשנתיים-שלוש, מן האוצר סכום של כ-700 אלף לירות, מבלי שהוכנסה תמורתו תרומה בדולרים. גם הקצאה זו ניתנה על סמך הוראות של עדי יפה, ואנשי האוצר, שנתבקשו לפני שבוע להס' ביר את ההוצאה הזו, וכן את ההוצאה הכפולה הקודמת, טרם גילו כיצד קרה מה שקרה.

מדוע גילה עדי יפה רותבילט שכזה כלפי הישיבה של הרב שרם? ככלות הכול, בישראל ישיבות רבות, ולגבי האחרות טרם נמצא חומר המוכיח כי קיבלו כס' פים במירמה בשטות כאלה, ובכך, האיש שקישר בין הרב שרם לבין עדי יפה, והיה נציגו הנאמן בקרן ספיר ובאוצר, הוא ראש עיריית גיבעתיים, קובה קרייזמן.

הישיבה שילמה

לקרייזמן

קרייזמן אינו ידוע כדתי במיוחד, והישיבה האמורה מצויה בתל-אביב ולא בעירו, אפ"כ סניף שלה היה פתוח כמה חודשים בשנת 1974 במסגרת בית הכנסת בית-אל ברחוב טייבר בגיבעתיים. קרייזמן עבד קשה למען הישיבה, הוא כתב מיכתבים כדי ללחוץ על האוצר ועל עדי יפה, בא בשליחותו של שרם אל עדי יפה ואל ראשי האוצר, בעיקר אחרי שיהושע רבינוביץ התמנה כשר-האוצר. לכאורה, הקדיש קרייזמן את מיטב זמנו, ללא תמורה, כדי לעזור לשרם במיסודו נות האוצר ואצל יפה, אבל רק לכאורה.

שכן בשנת 1974 קנתה לו הישיבה (העולם הזה 2048) כרטיסי-טיסה לארה"ב,

אליעזר שמואלי וניסים גאון. לפי הס' כם נתנה עיריית תל-אביב שטח קרקע מול הטינרמה, להקמת המרכז התורני. ניסים גאון התחייב לתרום בעצמו 500 אלף דולר, מאה אלף דולר בכל שנה, ולהביא לכך שאחרים יתרמו עוד 250 אלף דולר. הממשלה, מצידה, התחייבה לתת דולר כנגד דולר, במיסגרת קרן-חינוך של ספיר, שנתנה למוסדות דולר מענק על כל דולר תרומה שהשיגו.

הסכם זה חשוב מאד, שכן רק לתור-מים המאשרים עלידי הקרן הוזכרת לקבל דולר כנגד דולר, בימים אלה, למשל, הת' לונגה יושבת-ראש הנהלת ויצ"ו בישראל, איה דינשטיין, על שהקרן מסרבת להכניס למיסגרתה תרומה של 250 אלף דולר ש' הביאה לצורך הקמת גניילדים.

מוסד המצליח להיכנס לקרן, הנהנה מ' הטבה נדיבה ביותר: על כל דולר תרומה שהוא מוכיח לאוצר כי קיבל, הוא מקבל מתנה של דולר מקופת המדינה.

הרב שרם ניגש במהירות לבניית הר' ישיבה, והכספים החלו זורמים כמים. אך מה שקרה בפועל הוא שקצב הבנייה והר' צאת הכספים היה מהיר מקצב כניסת הר' תרומות. ונראה כי הרב שרם החליט ליר' צור כמה תרומות בעצמו, אם למשל, היה מגיע סך של 50 אלף דולר מניסים גאון, היה הרב מוסיף עוד כמה אלפי דולרים ממקורות אחרים, מכניס לקופת האוצר — באמצעות בנק — אישור על המרת סכום של, נאמר, 57 אלף דולר, מקבל 57 אלף דולר כנגד הסכום שהכניס.

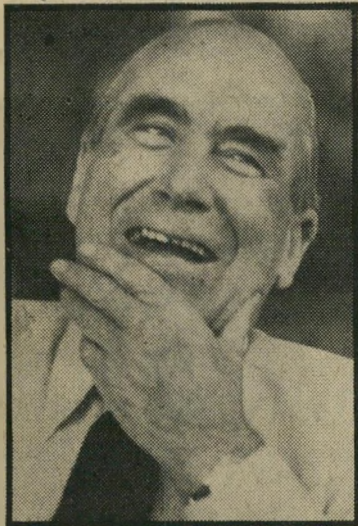
אישורים

מן הח"כ

כניין באו הדולרים שהוסיף? הרב שרם טוען כי באו מתורמים אחרים. אולם לכוש דולרים על לקנות דולרים שחור' רים בשוק השחור, להפקידם בבנק כת' רומות, ולקבל עליהם מענק בהתאם? הר' רב עצמו מספר כי הציעו לו לעשות דב' רים כאלה, אך הוא סירב בכל תוקף.

אין כל ערבות שמוסדות אחרים לא ניצלו פירצה-קורא-תל-גב. כל מה ש' היו צריכים לעשות זה להמציא תורם' קש, לרכוש דולרים בשוק השחור, להע' ביר באמצעות תורם-הקש את הדולרים כ,תרומה" ואז היתה קרן ספיר מזכה אותם באותו סכום דולרים במתנה.

באותה שיטה ניתן כמובן להחזיר לתור' רם פיקטיבי את "תרומתו". תרגיל אחר נעשה על ידי הרב שרם בי מיקרה אחר, שהוכחות עליו מצויות בידי המישטרה. כאשר הגיעה תרומה מניסים גאון בסך 50 אלף דולר, הצליח שרם לקבל מעדי יפה, האחראי כלפי האוצר על

לורד קארדון

„יבכו על כך הבנים והנכדים...”

בהלצות קלילות (לאדם בגילי לא מעניין העבר, אלא רק העתיד. נשאר לי כלי-כך מעט עתיד — אז כדאי שיהיה טוב... ביושבו בביתו לא אליהו אלישר, נשיא המועצה הישראלית למען שלום ישראלי-פסטיטני, אותו הכיר כששירתו שניהם ב' משלחת המנדט, סיפר לכמה אורחים: על מסקנותיו בסיורו הנוכחי. בין השאר: נשיא מצריים פועל למען השלום במלוא הרצינות. הוא זקוק לכך, כי לא יוכל להחזיק מעמד לאורך זמן, אם לא יתרחש משהו ב-1977. אם לא יושג השלום בשנה זו, תקרה התפוצצות נוראה.”

ירדן לא תפריע להקמת מדינה פלס' טינית, בידיעה שאינה מדינה תצטרך מ' מילא למצוא קשר כלשהו עם ירדן. „המלך אמר: לא ישראל ולא ירדן רשאיות ל' הגיד לתושבי הגדה המערבית מה יהיה עתידם. הם צריכים להתליט על כך לבדם. המלך דבק בעמדה זו.”

על אירופה, ובראשי-הבראשונה ברי' טניה, ליטול יוזמה לפתיחת מהלכי-שלום חדשים. אין להשאיר זאת לאמריקה בלבד, כי יוזמה אמריקאית בלבדית עלולה לעורר התנגדות סובייטית. בריטניה להגיש בחודש מארס הצעת-החלטה חדשה למות' עצת-הביטחון, שתאפשר את חידוש ועידת' ז'נבה, בהשתתפות הפלסטינים.

אצור להשאיר את ברית-המועצות בחוץ, כי בחוץ היא תגרום לצרות.

(המשך בעמוד 28)

* אז נקרא בשם יו פוט, ועל שמו קרוייה, „כוכב פוט" בנתניה, העיר שהוא עזר לייסדה.